

Meno: Priezvisko: TESTOVÁ
FORMA

A

Test zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka ZŠ

T9-2013

KONTROLNÉ
ČÍSLO

3257

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. Test obsahuje ukážky a 20 testových úloh. Svoje odpovede si vyznačte priamo do testu. Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom. Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpoved'ovom hárku.

Každú ukážku si pozorne prečítajte. Na vypracovanie testu máte určený čas 50 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Ukážka 1

Jánošík bol na vychýreného siláka Rajnohu veľmi zvedavý. Ako sa blížil k hore, nôtil si. Nedoznala ešte Jánošíkova pieseň, už ho obskočila hŕstka po zuby ozbrojených chlapov. A bez slova ho viedli na čistinku, kde ich už čakal Rajnoha.

Rajnoha si mladého, vysokého, len v halene, súkenných nohaviciach a krpcoch odetého Jánošíka premeral od hlavy po päty a spýtal sa ho: „Prečo sa tu moceš? Či ťa kožka svrbí?“

Jánošík mu smelo odpovedal, že si prišiel po jeho valašku, ktorú mu mal Rajnoha poslať. Rajnoha však odpovedal, že kto chce jeho čarovnú valašku, musí dokázať, že je mocnejší ako on a valašku si musí vybojovať.

Jánošík na to pristal a vyhlásil, že ak vyhrá, bude vodcom jeho chlapcov. Ak prehrá, bude členom družiny.

Pasovačka medzi junákmi netrvala dlho, ale bola tvrdá. Jánošík chytil Rajnohu a tresol ho o zem, Rajnoha podrazil Jánošíkovi nohy a ten pleskol na chrbát a kľbčili sa tam ako malé deti. Raz sa šťastie priklonilo na stranu Jánošíka, raz na stranu Rajnohu. Napokon zvíťazil Jánošík. Rajnoha ho menoval za kapitána a dal mu svoju valašku na znak kapitánskej moci.

Hôrni chlapci volali na slávu Jánošíka a sľúbili mu vernosť na život a na smrť.

(Zdroj: M. A. Húska, Slovenské povesti – upravené)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 01 – 05.

Ktorá definícia povesti je správna?

01

- A Povesť je príbeh s jednoduchým dejom a reálnymi prvkami.
- B Povesť je príbeh napísaný formou básne s neskutočnými postavami.
- C Povesť je epický útvar, ktorý rozpráva príbeh vo veršovanej forme.
- D Povesť je epický útvar, ktorého dej je smutný a zväčša sa končí tragicky.

Ktoré z tvrdení vyplýva z textu ukážky?

02

- A Jánošíka raz navštívil vychýrený silák Rajnoha.
- B Rajnoha daroval junákovi svoju čarovnú valašku.
- C Junáci sa nakoniec pobili, lebo sa pohádali.
- D Jánošík zvíťazil nad Rajnohom a stal sa kapitánom.

Ustálené slovné spojenie *premeral si ho od hlavy po päty* znamená, že

03

- A niekomu zmeral výšku.
- B si ho dôkladne pozrel.
- C po čase ho opäť premeral.
- D ho umyl, lebo bol špinavý.

Ktoré z tvrdení nevyplýva z textu ukážky?

04

- A Jánošík sa vybral za Rajnohom, lebo chcel jeho valašku.
- B Valašku mohol získať vtedy, keď si oblečie halenu a krpce.
- C V tvrdom boji nakoniec vyhral Jánošík a stal sa kapitánom.
- D Jánošík získal aj valašku a ostatní hôrni chlapci mu sľúbili vernosť.

V ktorej z možností je výraz vysvetlený nesprávne?

05

- A mocnejší – slabší
- B pasovačka – bitka
- C nôtiť – spievať
- D junák – mládenec

Ukážka 2**Vlkolíneec**

Obec Vlkolíneec sa nachádza neďaleko mesta Ružomberok, v nadmorskej výške 718 m. Výnimočnosťou Vlkolínce je zachovaná drevená architektúra. V obci sa zachovalo vyše 40 drevených domčekov zo 16. až 19. storočia. Prvá zmienka pochádza z roku 1376. Najviac obyvateľov mala obec v 18. storočí (280), a dnes tu žije len okolo 20 obyvateľov. Vlkolíneec poznačili v roku 1944 vojnové udalosti a časť obce vyhorela. Dominantou tejto rázovitej dedinky je zrubová zvonica z roku 1770. Ďalej sa tu nachádza aj murovaný kostolík Navštívenia Panny Márie z roku 1875, zrubová studňa (z r. 1860) a muzeálny objekt – Rolnícky dom s expozíciou pôvodného bývania a informačné stredisko.

Významným rokom v histórii Vlkolínce bol rok 1993, kedy bol zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

Poplatky pri vstupe do Vlkolínce:

- Dospelí (vstupné počas celého roka): 2 €
- Deti a dôchodcovia, invalidní občania: 1 €
- Skupina osôb – počet nad 40 (zľava): 1 €
- Sprievodca na 1 hodinu: 5 €
- Tlmočenie (objednávka), odborný sprievodca /1 hod: 10 €

(Zdroj: internet)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 06 – 10.

Z ukážky vyplýva, že prvá zmienka o obci pochádza

- A** z 12. storočia.
- B** z 13. storočia.
- C** zo 14. storočia.
- D** z 15. storočia.

06

Ktoré tvrdenie z textu ukážky je nepravdivé?

- A** Vlkolíneec mal v osemnástom storočí dvestoosemdesiat obyvateľov, dnes ich je len 20.
- B** Zvonica pochádza z osemnásteho storočia, kostolík a studňa z devätnásteho storočia.
- C** Koncom minulého storočia bol Vlkolíneec zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.
- D** Počas druhej svetovej vojny časť obce vyhorela, ale zachovalo sa tu vyše štyristo drevených domčekov.

07

Z textu ukážky vyplýva, že

08

- A za vstupné platia deti a dôchodcovia viac ako dospelé osoby.
- B za vstupné platia dospelé osoby menej ako deti a dôchodcovia.
- C odborný sprievodca na hodinu je lacnejší ako sprievodca na dve hodiny.
- D sprievodca na dve hodiny stojí rovnako ako odborný sprievodca na hodinu.

V ktorej z možností sú všetky slová rovnakého slovného druhu?

09

- A mesto, okolo, auto
- B dnes, pochádza, žije
- C drevená, celý, vojnové
- D poznačili, kedy, dospelí

Podčiarknuté sloveso v ukážke je

10

- A nedokonavé.
- B dokonavé.
- C pomocné.
- D zvratné.

Ukážka 3

Ján Smrek: Malá báseň

Maličká je báseň daktorá.
Ako maličká je konvalinka.
Ale vonia, ale plápolá.
Ako malé dieťa, ktoré spinká.

Plávajú aj básne veľiké.
Kryhy ľadové sú v mori, ľady.
Lesknú sa ako čepel' na dýke.
Nač' ich písať? Nemajú ich radi.

Malú báseň píšem, kvapkám ju
z voskovice na stôl: prst daj na ňu,
a jej teploty hneď ožijú,
máš ju jak na srdci nakvapkanú.

Nieкто nežnú lastovičku rád,
nieкто obdivuje albatrosa.
Na svete si možno preberať.
Komu oceán a komu rosa.

Ja som teraz iba za rosu.
Aj v oku ju veľmi často mávam.
Malú báseň píšem. Kolosu
neklaniam sa, iba jarným trávam.

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 11 – 15.

K čomu autor prirovnal *malú báseň* v ukážke?

11

- A ku konvalinke
- B k čepeli na dýke
- C ku kolosu
- D k ľadovej kryhe

Ktorým z umeleckých jazykových prostriedkov je slovo *maličká*?

12

- A personifikácia
- B prirovnanie
- C zdobnenina
- D metafora

V ktorej z možností je podčiarknuté zámeno ich z ukážky v základnom tvare?

13

- A my
- B ona
- C vy
- D ony

V ktorej z možností je správne vystupňované prídavné meno zo slovného spojenia *malá báseň*?

14

- A malá, maličká, najmaličkejšia
- B malá, menšia, najmenšia
- C malá, drobnejšia, najdrobnejšia
- D malá, väčšia, najväčšia

Ktorým slovom môžeme nahradiť podčiarknuté slovo v slovnom spojení často mávam?

15

- A niekedy
- B občas
- C mnohokrát
- D zriedka

V ktorej z možností je správna dvojica antoným?

16

- A každodenne – teraz
- B onedlho – čoskoro
- C všetky – žiadne
- D opäť – znova

Ktorým slovotvorným postupom vzniklo slovo *každodenne*?

17

- A skracovaním
- B skladaním
- C odvodzovaním pomocou prípony
- D odvodzovaním pomocou predpony

V ktorej z možností sú chýbajúce hlásky uvedené v správnom poradí?

V záujme o__rany vzácn__ho pr__rodného bohatstva je na územ__ __lovenska v__tvorených p__ť národných parko__.

18

- A h, é, í, ý, S, y, ä, v
- B ch, e, í, í, S, y, ä, v
- C ch, e, ý, í, S, y, e, v
- D ch, é, í, í, S, y, ä, u

Výrok *Ak jún mokrý býva, obilie zle rodieva* je

19

- A porekadlo.
- B hádanka.
- C príslovie.
- D pranostika.

Ktorý slovenský spisovateľ tvoril v rovnakom období ako Sándor Petőfi?

20

- A Ľudo Ondrejov
- B Janko Jesenský
- C Janko Kráľ
- D Pavol Országh Hviezdoslav

KONIEC TESTU